

NAŠA MOČ

Celoletna naročnina znaša K 6—
polletna " " 3—
četrtletna " " 1.50

GLASILO SLOVENSKEGA DELAVSTVA

Nedništvo in upravnništvo se nahaja
v Ljubljani, Jugoslovanska tiskarna
Opazni se sprejemajo po dogovoru

Veliki čas.¹

Hrvatsko kršćansko radništvo po svojim izaslanicima i slovensko kršćansko radništvo po svojim predstavnicima izjavilo je pred nekoliko dana u Ljubljani jedno drugome želju i odluku, da izgrade jednu jedinstvenu strukovnu organizaciju. Pred nekoliko se mjeseci naše katoličko društvo u organizaciji potpuno sjedinilo sa svojim slovenskim drugovima u Jugoslovanskom Dječkom Savezu, a evo sada dolazi i radništvo i čini to isto. Veliki je to čas! Velika je duša pokojnog dra. Kreka zakliknula od radosti u taj čas, kad se zbilo ono, što je negda zasnivala, za čim je vruće čeznula, oko česa je radosno radila. On je pokrenuo strukovnu radničku organizaciju u Sloveniji i pozvao ju proročkim imenom „Jugoslovanska Strukovna Zveza“, imenom, kojega ne mijenjaju nove prilike; oko te je organizacije radio čitav život zanosno, plemenito i oduševljeno, jer je srdačno zavolio bijednoga radnika. Koliko je puta došao i k nama Hrvatima u tom poslu! I tamo i ovdje je spremao ono, što se pred nekoliko dana zbilo. Djeca, najbiježnija djeca jednoga oca, našla su se u istoj kući, grade si zajednički dom. Brat je pružio bratu ruku i zavjerili su jedan drugome, da ih ništa rastaviti ne će, da će jedan za drugoga sve žrtvovati. Dosad nas je spajala ideja, svjetovni nazor, ciljevi i putevi, a sad neka nas sveže i jedna organizacija. „Jugoslovanska Strukovna Zveza“ je zaštita, obrana, jakost, utopište, ponos, ne samo kršćanskog radnika iz Jesenice, Idrije, Kranja, Trbovlja, Šoštanj, Črnc, Celovca, već i brata njegova iz Splita, Senja, Sarajeva, Osijeka, Bjelovara i Zagreba. Sve njih spaja geslo: svi za jednoga, jedan za sve! Krivicu učinjenu rudaru iz Črne u Koruškoj bolno će očitjeti i srce brata mu na obalama Jadrana i u gorama bosanskim.

Ali — nije ni to još dosta: srca naša, težnje naše idu i dalje. Braća, što su si podala ruke, slobodnim rukama, čekaju ruku trećeg brata, da je stisnu. Pred nekoliko dana su na berlinske ulice izašli katolici i protestanti zajedno, da nastupe za versku slobodu, za svoj križ, za kršćansku školu i odgoj; ugarski katolici s vođom bi-

* Radnička Borba, God. I., br. 8.

skupom Prohaszkom nudaju protestanti- ma ruku za savez u borbi za kršćanske ideale protiv židovstva i komunizma, a oni je primaju; tako i slovenski i hrvatski radnik katolik pruža ruku pravoslavnom srpskom radniku, da svoje materijalne interese zajednički obrane i unaprijede na temelju kršćanskih načela, da svoje kršćanske svetinje obrane protiv zajedničkog neprijatelja, koji kruh obećaje, a otmilje ideale, mir, dušu i vječnost.

Blagoslovio Bog započeto veliko djelo!

Socialna revolucija.

Bilo je poročano o čudnem boju na dnu Črnega morja. Ob ruski obali so spustili potapljalca v globino. Prestrašen je dajal znamenja za dvig in kričal: »Vojska, vojska je na morskih tleh!« Spustili so ga drugič. Isto pričevanje. Kaj je bilo?

Na dnu morja so stali ljudje — nekateri na glavah, nekateri na nogah in se bojevali. Mahali so eden proti drugemu v morski globočini. Po vsej Rusiji je divjala revolucija, najprej in največkrat v južnih primorskih mestih — zlasti v Odesi, Mornarji, vojaki, meščani, seljaki, delavci so izgubljali življenje.

Mnogo jih je vzela nevidna noč. Kdor je bil bolj zahrbljen in bolj hudoben, ta jih je pomoril več. Neljubih oseb se je odkrižal in drugi so se odkrižali njega. Izginjali so na razne načine.

Na vrat ali na noge so jim privezali utež in jih spustili v globoko morje. Utež je vlekel noge k tlom in pri nekaterih glavah. Tisti, ki jim je kamen vlekel noge k tlom, so pokoncu stali, nihali semintje z životom in mahali z rokami, kakor je morje pljuskalo, in se tako bojevali mrlič z drugimi mrlič. — Tisti, ki so imeli privezan utež ob glavi, so morali noge kvišku in ob morja so brčali z mrtvimi nogami in opletali po morskem dnu z mrtvimi rokami.

Na Jesenicah je član vlade letos slavil revolucijo. Isti dan, ko praznujejo kristjani razveljavitev Rdečega mira isti dan, ko nas spominja zgodovina, kako so se poklonili plemeniti duhovi iz vseh narodov in držav temu knezu, rojenemu v hlevu, in skušali na njegov način preurediti svet, isti dan je razveljavil član vlade za Slovenijo ne čuta za pravično preobnovo druž-

be, ampak strast sovraštva in maščevanja. — Sam poverjenik za socialno skrbstvo in voditelj socialne demokracije Kristan je govoril in ko se je obregnil ob rožni venec, je zaključil shod z besedami: »Živela revolucionarna socialna demokracija!«

Na Ruskem so dobili socialisti vlado v roke. Človek bi mislil, da bodo z vladno močjo postavnim potom in na socialen, ne na zverinsk socialističen način prenovili državo in uvedli pravične družabne razmere. Na mesto tega klanje in pri nas hujškanje h klanju.

Tudi mi hočemo premembo. Skorajšnja, takojšnja prememba socialnih razmer. Hočemo, da dobi revež zavetje in delavec vse, kar potrebuje. Podpirajte nas, pridobivajte nam somišljenikov in mogoče nam bo uporabiti združeno moč k resničnemu zboljšanju družabnih razmer.

Z bodalom si nočemo delati moči, tudi ne z izgonom drugih iz tovarne. Tudi take moči, da bi se z drugimi strankami in med seboj klali in pobijali, nočemo. V tem se bistveno ločimo zastopniki kršćanske demokracije od Marksove socialne demokracije.

Pravične socialne razmere po pravični poti — to hoče kršćanska socialna misel. — In zato hoče pravomiselno demokracijo, ne revolucionarno socialno, ker ona želi konec vojske med državljani brez konca in kraja.

Vi pa, ki imate kjerkoli kak državen ali socialen vpliv, ne čakajte s socialno reformo!

O tojerodnem uradništvu.

Izjava narodne vlade v 41. seji z dne 7. januarja bo brezdvomno vplivala pomirjevalno na vse tujerodno uradništvo v območju Jugoslavije. Med nemškimi uradniki moramo ločiti zagrizene, ki so zlorabljali svojo oblast med vojno v škodo Slovencev in ki niti slovenski ne zjajo, in v mirne ljudi, ki so vestno vršili svoje službo po najboljših močeh in bodo prav tako zvesto služili Jugoslaviji, kakor so poprej Avstriji. Na podlagi svojega sklepa je sicer narodna vlada upravičena, odpovedati službo vsakemu tuju. Kritično je pa vprašanje nadomestila. Srbi niti Turkov v Macedoniji niso odslavili; v Bosni in Herce-

govini je ostalo vse uradništvo iz avstrijske dobe ker ga ni mogoče pogrešati. Danes je po krivdi koroskih Nemcev težko govoriti o teh stvareh mirno in stvarno in zavzeti stališče, ki je edino pravično, da je namreč pri oddaji služb merodajna edino kvalifikacija in da v Jugoslaviji ne bo državljanov prve in državljanov druge vrste. Človek ne sme biti že po rojstvu manj vreden! Ostudnih navad bivše Avstrije ne smemo prenesti v Jugoslavijo, ako nočemo imeti stalne iredente in povzročiti, da nas bodo lastni državljani kompromitirali pred svetom. Ne prikrivajmo si, da bomo imeli v državi razne manjšine: nemške, rumunske, bolgarske, madžarske, upamo, da tudi italijanske. Vse te manjšine bodo uvidele, da je znanje državnega jezika zanje potrebno iz prometnih, upravnih, trgovskih in drugih razlogov in se bodo polagoma asimilirali. A kakor so Hrvati in Srbi glede Slovencev na stališču, da je ohranitev jezika samo njihova zadeva, moramo podobno stališče zavzeti tudi napram drugim narodnostim. Najbolj nemoderni so tisti ljudje na svetu, ki ne morejo slišati druge govornice nego svojo in ki jih bode vsak napis v drugem jeziku kakor bika rdeča barva.

Pa bo kdo rekel: Tujci odjedajo kruh domačinom. Najprej povejmo to, da bo v Jugoslaviji domačin vsakdo brez izjeme, ki bo v njej imel domovinsko pravico. In vsaka narodnost bo imela pravico, da bo do njeni sinovi služili kruh tudi kot uradniki. Mi bomo svobodoljubna država, ne kak ostanek stare Avstrije. Da se bodo pri tem mnogi poslovanili, je naraven proces, ki bi ga mnogi »tujerodci« radi izvršili že sedaj kar mogoče neopaženo. Dotični, ki hujšajo proti njim, jim ta korak le otežkujejo. Čim uglednejše stališče bo zavzemala naša država na zunaj in znotraj, tem večja bo prilivna in asimilirajoča sila največjega naroda v državi, tem hitreje in lažje se bo vse učilo državnega jezika. Na ta način si predstavljamo mi narodno izenačenje v državi in le ta način je vreden našega naroda.

Mi nimamo namena ustvariti narodnih Slovencev, Hrvatov in Srbov monopol za zasedenje uradniških mest. Na eni strani je to krivično, na drugi strani pa je to tudi — korupcija. Ne smemo si prikrivati, da stoji na stališču korupcije vsakdo, kdor

LISTEK.

Jože Debeljak:

Socialna demokracija v židovskih rokah.

Znano je, da se nahaja vodstvo socialno demokratičnih strank ponajveč v židovskih rokah. Gotovo se je že marsikdo vprašal, kje je za to iskati vzroka. Odgovor temu vprašanju najdemo v dejstvu, da je socialna demokracija nestrpna sovražnica vse in vsake vere, najbolj pa kršćansko katoliške. Zato so se židje z vso strastjo vsemu poprijeli vodstva socialno demokratičnih strank in njihovih listov, ker je bilo židovstvo že iz prvega spčetka neizprosno sovražno kršćanstvu in je tako ostalo do danes.

Zgodovina nam dokazuje, da se je židovstvo pridružilo še vsakemu protikršćanskemu gibanju ne glede na to, od kod je to gibanje izšlo. Vedno se je borilo z vsemi mogočimi sredstvi, posredno ali neposredno, proti največji, vedno zmagovalni sovražnici, katoliški veri.

Tako je bilo tudi z ozirom na socialno demokratično gibanje; med tem, ko so bili židje preje na njem le posredno udeleženi, so v novem času prevzeli celotno vodstvo v vseh deželah v lastne roke.

Zato je socialna demokratično gibanje, ki bi moralo biti pravzaprav socialno, postalo večidel le protikršćansko. Delavec je v njem predmet, ki se ga kar največ izkorišča. Njegova revščina in njegova nevednost so sredstva za namen.

Vsak dan slišimo v pogovorih med delavci strašno sovražne govornice proti Cerkvi, medtem ko židovskih oderuhov in krvososov ne napadejo niti z besedico. Ali pa ni bila ravno katoliška Cerkva največja dobrotnica delavskih slojev od vsega spčetka? Cela zgodovina nas uči, da se je zavzela ravno katoliška Cerkva za vsako človeško gorje, da je bila vedno vera ljudstva, ki se je vselej v ljubezni spominjala zatiranega in bednega človeštva. Ustanavljala je zanj vse mogoče dobredelne naprave, židala zavode, sirotišnice, bolnice, skrbela za vse bolnike na duhu ali telesu, najsi so bili ozdravljivi ali neozdravljivi. Ljudem brez strehe je postavila zavetišča, brezposelnim dajala podpore, neštete milijone lačnih je sitila. Redovniki in redovnice so se posvečevali neposredno službi človeštva na najrazličnejše načine.

Pri vsem tem pa ne zastopa katoliška Cerkva napram delavcem samo stališča pravičnosti. Nobena človeška organizacija ne ščiti delavca tako kakor kršćanstvo s svojim krepkim izrekom: »Nebovpijoči greh je odtegovati delavcu zaslužen plačilo.«

Židovstvo hoče z vsemi sredstvi uničiti kršćanstvo. V to svrhu pa se poslužuje socialne demokracije, ki gre za židovstvo v boj in prejema od tega za to potrebna sredstva. Žid goni pred seboj socialno demokracijo, ki hoče pogaziti božjo misel v srcih kršćanskih narodov; hoče jih razdvojiti in potem oslabilene uničiti, da bi tako postali sužnji židovstva. Saj je vroča želja židov, da bi, kakor nekoč v stari zavezi, prevzeli vodilno vlogo. Potem pa gorje vam, kršćanski narodi!

Že v prvih desetletjih kršćanstva je bil eden glavnih vzrokov, da so preganjali kristjane sovražstvo židov do vsega, kar je bilo kršćanskega. Tertulijan je pisal: »Judovske shodnice so izvirki preganjanja.« Danes bi morali pisati: Židovsko okužene vrste socialnih demokratov, prostozidarjev in svobodomiselncev sploh so izvirniki preganjanja.

V »Courrier Européen«, osrednjem listu mednarodnega svobodomiselnstva je pisal predsednik prostozidarske lože br. R. de Marmande (žid): »Prostozidarstvo ostane bistven del socialne demokracije; splošno bratstvo, ki ne pozna nobenega Boga in nobenega gospoda, tudi ne pripušča nobenih mej; tretji vzrok, da obstoji prostozidarstvo, moramo imenovati sovražstvo do domovine.« V nekem drugem listu² piše br. Emil Polacco (žid) o bratstvu med prostozidarsko ložo in vodstvom socialne demokracije, »ki naj stre neškodljive strupene zobe nad vse škodljive kače, katoliške Cerkve.« Tako vidimo po vseh prostozidarskih in socialno demokratičnih listih vedno iste zahteve, da naj se vsi združijo v boj proti katoliški Cerkvi. Vedeti pa je treba, da je tudi prostozidarstvo v vseh državah delo židov in da je vodstvo tega strupenega sovražnika kršćanstva ponajveč v židovskih rokah. Iz vsega tega sledi jasno, da je socialna demokracija orodje v rokah židovstva, ki hoče s tem orodjem zadati smrtni udarec katoličanstvu.

¹ 5. januarja 1906.

² Zirkel z dne 16. aprila 1905, str. 399.

Jos. Debeljak:

Nekaj misli o bogastvu in uboštvu.

(Konec.)

Kako pa misli masa o bogastvu in uboštvu?

Ubog človek ima veliko manj porednih nagnen in zato veliko manj sovražnikov. Edino, kar ga teži, je pomanjkanje, ki pa ni brez tolažbe in pomoči. Živi od dela svojih rok, ki odvaga vse nastanovitve ne nečimernosti življenja in vse lažjive udobnosti. Njegovo telo je zdravo, njegova duša mirna, zavisti ne pozna. Delo njegovih rok mu da, kar je človeku neizogibno potrebno — več pa ne zahteva. Njegovo premoženje je nad vse skromno, a odmerjeno njegovim željam. Ta skromnost je njegova sreča. Če ga nenadoma zadene nesreča, tedaj mu pošlje Bog kršćansko ljubezen, ki ga tolaži in ki nikoli ne manjka krepstnemu človeku. Nikdar se nisem videl zapuščenega pravičnika, pravi sv. pismo, in nikdar, da bi iskalkruha.

Ubožen, a krepsten človek bo zato lahko zaklical, kadar obračunava s tem življenjem:

Ne žalujem za tem, kar je preteklo, in ne obžalujem izgubljenega. Kar me je mučilo, je pozabljeno; kar sem ljubil, živi v spominu. Da, to — in le to je blagor, vreden človeštva!

pri delavcu gleda na narodnost, strankarstvo in konfesijo, ne pa izključno na njegovo sposobnost za delo, pridnost in poštenost. Tudi to je korupcija, če ima do službe samo gotova narodnost pravico! Očitek, da »tujci odjedajo kruh domačinom«, pri nas sploh nje velja, ker je vsa Srbija tako brez inteligence, da ni niti misliti na to, da bi mogla zasesti izpraznjena mesta samo s Slovani, kaj šele samo z Jugoslovani. Češki uradniki bodo morali zasesti vso Slovaško, poljsko, prusko in rusko Poljsko. Niti Slovenci ne bomo mogli vseh mest na Koroškem, Štajerskem in v Prekmurju zasesti s Slovenci, dostikrat niti do polovice ne! Seveda mora pa vsak uradnik znati državni jezik!

Klic: Proč s tujimi uradniki! je tudi za slovenske uradnike — poniževalen in žaljiv. Ljudje se vprašajo: Zakaj pa nikdo ne kliče: Proč s tujimi tovarniškimi delavci?! Tako se vzbuja v ljudeh napačno mnenje, da uradnik ne zasluži svoje plače enako kakor delavec, da je urad — korito! Zakaj bi se pa sicer tako topli zanj? Prav gotovo je, da je bilo v Avstriji mnogo mest, ki niso zaslužila drugega imena. Avstrija je smatrala Slovence za gnoj Nemcev, za maso, ki plačuje davke in dela, da prehrani nemško inteligenco. A mi nečemo ponoviti avstrijskih razmer. Nobene stvari se nimamo tako bati kakor grehov Avstrije in zato ne moremo odobravati stališča, da moramo tako delati, kakor so delali Nemci proti nam. Nemci in Ogrji naj nam nikari ne bodo — vzor, razen vzorec za način, kako ne smemo delati. Emancipirajmo se od njih vpliva. Enakopravnost naj velja povsodi, tudi pri kompetencah za službo. Pa ne slavna avstrijska »enakopravnost! Na ta način se bo proti korupciji borila prosta konkurenca glede zmoglosti. Da se tu Slovence ne bo treba bati, zato pa naj skrbe naše šole! Da pa bodo vsi uradniki brez izjeme narodnosti vršili službo pošteno in v korist države, naj pa gleda vlada po svojih organih!

Država mora stati glede uslužbencev na nekem stališču kakor zasebna podjetja: gleda se naj na delo in prispevanje v korist podjetja in na nič drugega! S tem je seveda izključen vsak uradnik, ki bi hotel imeti kakke postranske namene v državni službi.

Pravijo, da je treba iz nas pregnati šusteršičev duh. Ena najgrših šusteršičevih lastnosti je bila, da je bil — šovinist. Strankarski šovinist! Kdor se brezpogojno ni uklonil njemu — vun ž njimi! Najprej so to čutili politični nasprotniki, med vojno pa v prvi vrsti pristaši lastne stranke, ki niso imeli dovolj prožnih hrbtov.

Pavliha je videl na Jutrovem, da se je tam ustanovil poseben red (odlikovanje) za »hrbtenjače prožnosloke«. Ta lastnost v Jugoslaviji ne sme biti odlikovana! Nikari ne mislimo, da je s terorizmom pridobil šusteršič stranki dobre moči! Obratno je bilo res. S prestom bi lahko pokazali na slučaje, ko so dobili odgovorna mesta »konvertitice ad hoc« v škodo urada, kjer jih ni spoštoval nihče. Ne bojimo se odkrito povedati, da prvostolni značaji po tej poti niso prihajali v S. L. S. in da bi bilo za našo upravo bolje, da so se oddajale službe poštenim nasprotnikom, ki so pa bili večaki v svoji stroki. Od teh nasprotnikov bi bil marsikdo zadobil o stranki drugačno mišljenje baš radi njenega stvarnega poslovanja. Morebiti bi ne bil vsakdo konvertiral na zunan, pač pa na znotraj.

Kakor je s šusteršičem padla strankarska korupcija — ki so jo seveda nasprotniki vsaj prav tako pridno gojili po načelu o grošu in knofu — tako mora pasti tudi narodna korupcija. V državno službo pa naj pride ne tisti, ki pravi: »Jaz sem Slovenec, jaz sem Slovenec,« ampak tisti, ki izpolni voljo našega ljudstva, ki je — v delavcih — dlanjo in z umom. In vsi resnični delavci na svetu so solidarni, ker jim spoštovanje do dela naroka, da je volja in sposobnost za delo edini faktor, ki sme odločevati pri oddaji dela in službe. Kdor hoče do dela in službe priti po drugi poti, ni po svojem mišljenju in čustvovanju pravi delavec! To je špekulant!

In tudi uradništvo naj ve, da se vsaka kršitev tega načela lahko prej kakor misli obrne proti njemu samemu in sicer baš v škodo najboljših moči!

Naše neomajno prepričanje je, da bo v Jugoslaviji na vseh poljih toliko dela, da bo vsak zmožen uslužbenec, ki bo pošteno upravljal svojo službo, državi samo koristil. Država si torej mora izbrati uslužbence po njih sposobnosti, da ji koristijo. Kdor je zmožen in potreben, temu dajmo priliko do dela, tudi če je tujeroden. Razume se pa samo po sebi, da od njega v prvi vrsti zahtevamo zvestobe do države in državne misli; če te ni, mu ne more biti prostora niti v državi, in še manj v uradu

Narečajte „Našo Moč“!

Politika.

Konfiscirana ustava. Dne 8. februarja 1919 je izdala osrednja vlada v Belgradu začasno ustavo, ki jo pa ni pustila razposlati. Ali se jo tiskali le za to, da se porabi papir in za kratek čas? Saj so za to odgovorni ministri! Čudno, da ne sme iziti in čudno je, da gospodje ministri ne upajo pokazati sad svojega dela! »Slovenec« je prinesel taisto; ustava je zelo nedemokratična, in je bolje, da jo prej državno večje dobro predela in šele potem potrdi.

Demaršacijsko črto je določila na štajerskem komisija sestavljena iz zastopnikov Jugoslavije, Nemčije in Francozov. Meja gre od ogrske meje nad Radgono, ob Muri, nad Špiljami čez Remšnik proti koroški meji. Med črto Jugoslavije in Nemčije se nahaja okoli 7 km širok nevtralen pas. Sliši se pa, da Nemci tega premirja zopet ne drže in bo treba zopet protestov. Premagani Nemci so sedaj že tako oholji, da niti od entente določenih mej ne spoštujejo, ampak so še vedno »gospodje«. Še malo časa, in zopet...! Mir in pravica, kje stal!

Jugoslavijo je uradno priznala Severna Amerika.

V Sarajevu zborujejo jugoslovanske demokratske stranke v svrhu enotne stranke. Udeležena je tudi J. D. S.

Za takojšnje sklicanje državnega in deželnega veča se je izjavila V. L. S. Potrebujemo ga za kontrolo, inicijativo in navodila vladi pri sedanji zmešanici in ako se postavljajo meje naše mlade Jugoslavije.

Državno večje se skliče. Najprej je bil termin določen s 1. marcem, sedaj se pa govori že, da bo sklican šele sredi marca. Da bi le prepozno ne bil in da bi se sklicanje tako ne zavlačevalo, kakor se je to godilo v stari Avstriji. Le demokratsko naprej in tako kot se je spočetka povdajalo. Z ljudstvom naj se vlada in ne proti njemu. Prihaja na dan toliko stvari, ki zahtevajo nujne rešitve, da skrajni čas, ki ne pusti več odlošanja, da se vendar skliče državni zbor. V srbski ustavi menda ni § 14., ki je v stari Avstriji vladal in dajal zakone, ki so bili skrajno krivični, ne samo po vsebini, ampak zato, ker se je preziralo ljudstvo, ki bi moralo samo sebi dajati zakone in se vladati, ne pa — da je par gospodov ministrov vladalo tako, kakor je njim samim bolj ugajalo, za ljudstvo se pa niso zmenili prav nič. Taka mlada država mora imeti oporo v ljudstvu samem, da bo res zdrava in življenja zmožna. Ljudstvo mora imeti prostor in kraj, kjer lahko po odposlancih svobodno govori, kakor ono hoče in da se ustvarijo taki zakoni, da bodo ljudstvu v korist, da se ustvari taka ustava, ki bo res demokratska, kjer bo prišel ljudski glas, do popolne veljave in da bo njegov odmev prava socialna zakonodaja. Gradimo in ne razbijamo.

Zakaj? Zato, ker... Skupno ministristvo je izdalo dne 9. t. m. ustavo, katera pa je bila zadržana (konfiscirana), da se ni mogla in smela razposiljati, ker je ministristvo prišlo do tega, da vendar ne gre, da bi 20 gospodov dalo ustavo 13 milijonom prebivalcev, ampak da o ustavi, o tem važnem zakonu, na katerem sloni celotna država in red, kot hiša na temelju, sklepa ljudstvo samo. To je gotovo izraz demokratizma in ga pozdravljamo. Če si bo ljudstvo udobno hišo sezidalo, bo tudi z veseljem zadovoljeno v njej bivalo. Zakaj, je pa bila ustava predčasno tiskana in potem konfiscirana, kdo jo je ukazal tiskati je pa dosedaj še ne pojasnjeno. Dobro bi pa vseeno bilo, ko bi se razjasnil ta slučaj če ne bo pač ljudstvo samo na zboru zahtevalo ta obrat, pa naj bo tako ali tako. Jasnosti in odkritosti je treba povsodi: Zato pozdravljam državni zbor, da da naše celokupno ljudstvo svoje mnenje in svoj glas, ki bo izzvenel tako, da bomo dobili — Bog daj — res demokratsko ustavo! Nemci so sprevideli, da le ne gre brez slovenskih grošev. Izključili so nedavno vse slovenske dijake iz svojih visokih šol, zdaj pa zopet prosijo, naj ostanejo, da bodo lahko nadaljevali študije. — Prav tako! Vidi se pa iz tega, da so se glave ohladile in streznile in da bodo morali upoštevati Slovence, ker zadržanja in tlačenja je konec, pa tudi zato, ker naši dijaki znosijo velike svote v ta nemška mesta in je nebroj družin, ki se samo s tem žive, da imajo dijake na stanovanju in hrani.

V nedeljo, 16. t. m. je posetila francoska komisija, ki je določevala mejo na štajerskem, Ljubljano. Sprejem je bil prisrčen. V narodnem gledišču je bila dopolna slavnost na čast Francozom, ki so bili dobre volje in se — po njih izjavah — počutili, kakor v domači hiši. Slovanska gostoljubnost se kaže povsod in se je ohranila, le Nemcem, tem priganjajem, smo jo predolgo izkazovali, da nas je popolnoma zaslužila. Dostojanstvo, da smo svobodni narod, moramo pač povsod kazati javno in samozvestno in se ne sme skrivati za oclom in klicati: svobodni sem.

Jugoslovanski delegati na mirovnem posvetu so zahtevali združitve cele Dalmacije, Istre, Trsta, slovenske Goriske z Gorico z ostalo Jugoslavijo.

V Trstu je nastala splošna stavka. Zaprli so najprej par železničarjev, ki so stavili zahtevo za povišanje plač, zakar jih je italijanska vojaška oblast zaprla. Ostali železničarji in delavstvo sploh je pa solidarno s svojimi tovariši in so sklenili splošno stavko. Italijani so jih pozaprl in tudi nekaj obsodili. Značilno pa je, da ne stavkajo samo slovenski železničarji in delavci, ampak tudi italijanski, ki so odrešiteljev že sili čez glavo in bodo raje v Jugoslaviji, kakor pa v blaženi Italiji, ki bo njim druga Avstrija! Tržačanom samo to svetujemo, da vztrajajo na tem, da pridejo pod svobodno, demokratsko Jugoslavijo.

Sobratu pa sočustvujemo in jim bomo pomagali ter jim kličemo: Vstrajajte, ne bo dolgo, pa bomo zopet združeni v Jugoslaviji in naši J. S. Z.

Zahtevamo žensko volilno pravico.

Agrarna reforma. Delavstvo zahteva, da se pri razdeljevanju veleposestev tudi na nje ozira in se jim nakaže vsaj toliko zemlje, da bo mogel preživeti delavec sebe in družino.

Italijani obljubujejo vsem, ki gredo na njihove litanice, riž, kavo, makarone in med in fige, sploh vse najboljše, kdor pa jim ne sledi, jim pa groze »s svinčcem in bodalom«. Ne bo nič! Mi ostanemo, kar smo!

Ob času volitev v Nemški Avstriji je vsaka prodaja opojnih pijač prepovedana. Vsaj korupcije ne bo in bo vsak volil s svojo trezno pametjo.

Severna Amerika je uradno priznala Jugoslavijo. Mislimo in upamo, da bo njej sledile druge. Na vsak način je pa to za nas Slovence važno, da nastopamo kot del države Jugoslavije in ne kot del stare poražene Avstrije in imamo s tem veliko lažje stališče in bomo tudi mi zastopani na mirovni konferenci.

Ljening je bil vnovič napaden.

Na Kristanov socializem.

NA KRISTANOV SOCIALIZEM.

V znamenju boljševikov se nahajajo Jesenice. Socialistični kolovodje so izlili gnev na predsednika Jugoslovanske Strokove Zveze Ivana Korošca.

Svoboda. Iz tovarne so vrgli socialisti na Jesenicah Ivana Korošca, ker noče biti socialni demokrat.

Kakšna bo socialistična država? Če ne boš pasje uslužen socialističnim kolovodjem, ti bodo vzeli kruh, čeprav imaš družino, ženo in otroke, čeprav podpiraš svojo družino, čeprav vestno delaš. Ali ne izgleda lepo in svobodno življenje, kjer imajo socialisti besedo? Za Jugoslovansko strokovno organizacijo delaš in socialisti bruhajo nate svoje sovraštvo in ti delaš silo.

Odkod denar? Po cele mesece so brez vsakega drugega dela socialistični agitatorji na Jesenicah, da agitirajo za socialnodemokratsko organizacijo. Ali ima Jugoslavija toliko denarja za socialiste?

Sovražniki Jugoslavije. Najhujši protivniki Jugoslovanske Strokove Zveze so bivši nemškutarji na Koroškem in na Jesenicah. Koliko časa bomo Jugoslovani to trpeli?

Delavstvu pomoč, ne pa nasilje. Po tej poti se bo prišlo do delavskega cilja — ne pa da se bodo razni lenuhi na stroške poštenega delavstva redili. Po 5 kron so zahtevali od vsakega delavca, da bi lahko redili tiste, ki kažejo svojo brutalnost in se izpazabljajo nad našimi ljudmi.

Ali v socialistično sužnost, ali pa vsi na krov, v katerih je kaj čuta za moško čast, da bo imelo delavstvo ljudstvo pristo, svobodno jugoslovansko delavsko organizacijo, v kateri bodo vsi, ki jim je za pravi blagor delavstva in za blagor domovine.

Ko so bivši nemškutarji hkrati socialisti pokazali svojo pravo naravo, oprti na ozadje nemških čet, se je razodela njih krvoločna čud na ta način, da se mora že zdaj proganec — pregnali so ga pa socialisti v Bistrici v Rožu — se mora potikati po svetu. Prej je podpiral starše, sestro — dvajsetletni mladenič — zdaj mora trpeti pomanjkanje sam in njegovi domači. To je socialistična demokracija, svoboda, bratstvo. Kako drugače je učil in delal dr. Krek, na katerega so socialisti napravili atentat svoj čas.

Tudi dr. Krek so hoteli svojčas socialisti ubiti kakor danes Krekove pristaje in učence. Teško železo so vrgli tačas socialisti na dr. Krek. Samo previdnosti od zgoraj je zahvaliti, da ga niso bili zadeli.

Kam bo privedlo socialistično nasilje? Do sužnosti plašljivih, do preganjanja moških in oranih. Ali bi ne bilo boljše, da se odpravi nasilneže in uveljavi prava svoboda jugoslovanskih državljanov?

Solidarnost — vzajemnost. »Vsi za enega — eden za vse.« S tem geslom so

se ustavili članu Jugoslovane. Strok. Zveze socialistom. Če le enega naših oskodujejo nemškutarski socialisti, ki zdaj nastopajo pot boljševizma, so ranili vse.

Državlansko vojsko hočejo izzvati socialisti. Drugače si ne vemo tolačiti njihovega nastopa zoper stanovske tovariše, ki nočejo parirati socialnodemokratske stranke.

Gospodarstvo.

Razlika med krščanskim in brezverskim komunizmom.

Znano je, kako zgledno so živeli prvi kristjani v nesebojni ljubezni ter medsebojnem podpiranju drug drugega. Režeži so dobili bogate podpore od premožnejših kristjanov, ki so smatrali svoje premoženje kot skupno last revežev. Verniki niso bili navezani na časti, službe, premoženje in udobnosti življenja, ampak so vse to žrtvovali veri v Kristusa, ki je učil: Blagor ubogim..., ker njih je nebeško kraljestvo.

To je bil komunizem krščanske ljubezni do sobrata-trpina, komunizem kršč. vzajemnosti. To je bila samovoljna odpoved, spremljana z ljubeznijo in sočutjem do brata.

Kaj pa hoče brezverski socialistični komunizem. Ta pa hoče z nasilstvom vzeti in oropati vse premoženje posameznikom in ga izročiti v skupno last občine, ozir države.

Krščanski komunizem je obstojal torej v ljubezni in požrtvovalnosti ter prostovoljni odpovedi — brezverski komunizem pa hoče zasejati razredni boj in z nasilstvom vzeti premoženje onim, ki ga posedujejo.

Naš komunizem je praktično krščanstvo. Sv. vera uči, da treba srce obračati od posvetnih dobrin k Bogu, da treba skrbeti za božje kraljestvo in njegovo pravico, vse drugo nam bo navrženo. Kako se pa ravna bogatini po teh navodilih naše svete vere? Reči moramo, da je le premalo smisla za dušo, pa preveč navezanosti na posvetno premoženje. Kdor ima, hrepeni le še po večjem premoženju. Kdor poseduje, uživa, ne vidi pa, da njegov brat-sirovak mrje gladu. Pozabi, da je rekel Jezus: »Kar stori kdo enemu izmed najmanjših, stori meni.«

No, in kako je pa na strani nepremožnih. Namesto skromnosti često napuh in sovraštvo, namesto varčnosti zapravljivost, pijančevanje itd.

Praktičnega krščanstva, ki obstaja v zaničevanju posvetnega in v premagovanju, tega manjka tako navzgor kot navzdol. Zato pa na eni strani kapitalizem, to je preobilnost, na drugi pa proletarijat, napolnjen s srdom, ki čaka, kdaj se bo mogel s silo polastiti dobrin tega sveta. Praktičen izvod tega članka naj bo ta: Delavci, delavke, ali je v vašem kraju kakla Vincencijeva konferenca? Ali si ti delavni član te konference? Ali se zavedaš, da si tudi ti po svojih močeh dolžan, udeleževati se dela krščanske ljubezni do bližnjega, če ne z lastnimi sredstvi, pa z zbirko pri bolj premožnih in pa s tem, da se tudi bolj premožne zainteresira za delo usmiljenja do bližnjega. Za socialno znanje treba delati tako v politiki kot v strokovnih in dobroteljskih organizacijah. Edino praktično krščanstvo je zdravilo za zelo bolno človeško družbo. Zakaj baramo v drugih krajih o krvavih spopadih med someščani in sodržavljanji, o krvavem pobijanju in uničevanju drug drugega? Zato, ker je tam še manj praktičnega krščanstva kot pri nas, podivjanost pa še večja.

Nauk za nas je torej: Če hočemo preprečiti krvave revolucije, slojno sovraštvo in podivjanost proletarijata, postanimo sami praktični požrtvovalni kristjani in trudimo se, da pridobimo za to tudi druge. Oni, ki imajo, naj imajo tudi za druge, — oni, ki nimajo, naj ne iščejo sreče v premoženju, vse pa naj veže bratska vez medsebojne ljubezni.

Za prehrano Slovenije. Poverjenik za prehrano v Novem Sadu dr. Kosta Popović je od belgrajske vlade dobil nalog, naj centrala v Novem Sadu da deželni vladi v Ljubljani na razpolago 100 vagonov pšenične moke, 300 vagonov posušene koroze in 13 vagonov masti. Če centrala, ki se ustanavlja, tega ne bo mogla izvršiti, dobi ljubljanska vlada pravico, da v Bački in Banatu sama nakupi našete množine živil. Istotako sme ljubljanska vlada na Hrvaškem in v Slavoniji nakupiti 2000 glav klavne živine. Vrh tega je za železničarje v Slavoniji določenih iz Banata in Bačke še 20 vagonov pšenične moke ter 20 vagonov koroze.

Vrednost koroze pada. Danes plačajo za 100 dinarjev 290 kr. n. V finančnih krogih se govori, da bo v najbližjih dneh koroza padla tako, da bodo zahtevali za 100 dinarjev 40 K. Dobro b' bilo, da se valuta kmalu ureči, da imamo stalno vrednost in da cene ne bodo vsak dan drugačne. Saj

Človek niti za en dan ne ve naprej, koliko mora zaslužiti, da bo drugi dan še mogel živeti.

Ogrska agrarna reforma. Uradni list SHS objavlja ljudski zakon o udeležbi poljedelskega prebivalstva na zemljiščnem posestvu. Zakon izreka načelo, da namerava ogrska ljudska republika spraviti rodovitno zemljo dežele v roke prebivalstva, ki se bavi s poljedelstvom. V to svrhu se razteza razlastilna pravica na vsa zemljiška posestva, ki presegajo 500 oralov zemlje. Kjer pa bi bila potreba po zemljiški posesti posebno občutna, se bo smela razlastilna pravica uveljaviti izjemoma tudi že pri posestvih, ki presegajo 200 oralov zemlje.

J. S. Z.

Sestanek delavskih somišljenikov je sklical v torek, 12. februarja, poslanec J. Gostinčar v »Ljudski dom«. Razgovarjalo se je o tem, kako bi se dvignila delavska izobrazba, disciplina in delavski pomen.

Devica Marija v Polju. V nedeljo, dne 16. t. m. se je vršil v Domu shod skupine J. S. Z. Neznosne ritmere silijo delavstvo v Vevčah, da brezobzirno stopi na plan in v boj za izboljšanje svojega obupnega položaja. Ljudje božji, ali vam gre v glavo, da je to mogoče, da so delavke še danes plačane po 70 krajcarjev dnevno in dobe še 75 krajcarjev dnevne draginske doklade, to je torej 2 K 90 vin. Neumno. Pa pride obrtni nadzornik in ugovori, da je povprečna delavska plača v tovarni sedem kron. Seveda v pisarni mu je ravnatelj kazal v knjigi plače mojstrov in boljših profesionistov, k tem plačam pa je ravnatelj pristel še svojo plačo, in tako bi prišla pri teh kategorijah z ravniatljem vred dnevnega povprečnega plača na sedem kron. No, poverjenstvo za socialno skrb je mnenja, da tudi sedem kron dnevno ne zadostuje za delavca, ampak predlaga podjetništvu, naj izboljša plače delavstvu za 20% in je mnenja, da bi potem moglo delavstvo živeti svoje »borno« življenje. Predlog za izboljšanje plač delavstvu, ki ga je stavilo poverjenstvo za socialno skrbstvo tovarni, je prav žalosten dokaz, kako malo ljubezni ima socialna demokracija do delavstva, iz vsake besede pa se takoj spozna, da je predlog sestavljal milijonar Kristan, ki je zdaj poverjenik za socialno skrb na Slovenkem. Ubogo delavstvo, ako zastopa njegove koristi kapitalist. Delavstvo je bilo ogorčeno in to tem bolj, ker ni resnica, da bi bilo delavstvo zadovoljno z 20% povišanja plače, katerih še tudi niso dobili. Ravnatelj je pač tak mož, ki vse obljubi, da pa nič, ali če da 10 vin. priboljška, da to le nekaterim. Da pa tovarna delavske plače, ki itak niso niti plača niti miloščina vsled svoje nizkosti, še trga in prikrajuje, je pa to neizrečeno velika nesramnost nemških nacionalcev, katerim se pri nas nad vse dobro godi in so v vodstvu tega podjetja. Svar napravi ravnatelj tako-le: Delavca postavi od boljše plačane k slabše plačenemu delu in mu vsled tega nekaj odtrga pri plači, namestniku pa ne da tište plače, ki je bila za dotično delo doslej v navadi. Tako praktičiranje donaja tovarni lepe dobičke, ki pa je vnebovpijoča krivica in greh. Delavstvo zahteva tudi odpravo akorda v vsej tovarni. Na shodu sta govorila gg. Tavčar in Ivan Gostinčar iz Ljubljane.

Iz Tržiča. Že parkrat so pokazali socialni demokratje, kako pojmiyo svojo frazo — svobodo. Človeku, ki ne trobi v njihov rog, je ogrožena lastna eksistenca. Pri nas manjka odločnih mož. Kdor pa je, gorje mu! Izbruhni sovraštva, izlivi zasmeha in zapostavljanja. V imenu — svobode! Resnica je, da socialni demokratje zahtevajo z nami iste poedine pravice in zakone za delavce, toda iz čisto drugih načel kot mi. Načela pa so nam sveta. Zato ne pustimo, da jih valjate po blatu. Ali se ni presejalo zadnje dni? Žrna je bilo malo, a plev dosti. In te ste dobili. Žal nam je katoliških mož, ki se tako lahkomišljeno dajo zbegati. Prejokpr ejpride čas, ko bodo spoznali, da so naša načela vzvišena nad plašljivci in malodušneži. Krščanski delavci, zaupaj, da končno zmagata Tisti, v katerem ni zvižace.

Jugoslav. Strokovna Zveza, skupina Tržič, sklicuje svoj IX. redni občni zbor v nedeljo, dne 23. svečana 1919 ob pol 4. uri popoldan v »Našem domu«. — Odbor. — Člani, udeležite se polnočestvitno.

V Kropi se je dne 9. febr. ustanovila Skupina J. S. Z., ki šteje do 100 članov. Ljudje se zavedajo važnosti združenja in skupne skrbi za svoje potrebe. Ako bo šlo tako naprej, tedaj smo prepričani, da bo Kropa kulturno in gmetno zelo napredovala.

Kropa. Prvi sestanek smo imeli dne 12. januarja. Govoril je dr. Mohorič. V nedeljo dne 23. januarja je bil izredni občni zbor zadruge in popoldne javen shod. Govoril je M. Moškerc. — Dne 11. febr. je bil tretji delavski sestanek, govoril je dr. Šilar. Tvrda G. (Nita) Georg Magušar, — tako stoji vklesano še vedno na vežnih

vratih — je z novim letom vrgla svoje delavstvo na cesto. Koliko stotisočev ji je kropsko delavstvo znosilo vkup in sedaj kapitalistu ni mar za delavce. Steja se ta kapitalist k liberalizmu. — In nekateri delavci so bili tako nepodučeni — sram me je, da moram to zapisati — da so se pri njem zapisali v J. D. S., to je v jugoslovansko demokratsko stranko, v nekdanjo staroliberalno stranko.

Iz Kamne gorice. Tudi pri nas smo oživel. V nedeljo, 9. svečana, nas je posetila skupina J. S. Z. Sava-Jesenice. Ob tej priliki se je vršil sestanek delavcev v kamnogiški stari šoli ob treh popoldne. Sestanek J. S. Z. je otvoril član Mih. Pogačnik, pozdravil vse navzoče, ki so se obilno odzvali vabilu, in dal besedo bratu Markežu iz Jesenic. — Predsedstvo je prevzel Marko Pogačnik zapisnikarjevo mesto Arnež Peter. — Govornik omenja prehod v novo državo, razvoj delavske organizacije in dolžnosti, ki vežejo člane, pravila in rešilno pot za delavstvo, ki naj se oklene Jugoslovanske Strokovne Zveze. Nato spregovori Rozman Peter o razmerju med delavci, kmeti in obrtniki. Delavstvo želi skupnosti z vsemi, tako da bo za vse enaka pravica. Vsi imamo skupnega sovražnika — kapitalizem. Pri tem je treba paziti na nakane socialistov, katere okušajo posebno delavci na Jesenicah. Vmes je povedal Rozman marsikatero smešno. — Za njim je dobil besedo Markež in dodal, kako teptajo socialisti z nogami delavsko bratstvo in svobodo. Za Markežem spregovori Arnež, rojak kamnogiški. »Kaj smo in kaj zahtevamo«, navaja čl. iz »Naše Močie«, opozori, kako umevajo socialni demokratji svobodo. Oživi naj v Kamni gorici bralno društvo in telovadno društvo Orel. Odbor naj ima tedenske seje. Ogromno dela nas še čaka, da bo Jugoslovijska, kot jo delavstvo želi. — Nato se glasi k besedi g. žurnik S. Ažman. Strinja se z lepimi izvajanjji, govornik, izrazi željo, da oživi bralno društvo in tudi mladini pouka, izobrazbe in razvedrila.

Le naprej! — Dolgo časa ni bilo nobene sporočila o delavstvu tvornice Gorice-Medvoče. Delavsko društvo je dremalo, nekaj jih je dremalo pri strokovni zvezi Jugoslovanski. Na sestanku 9. t. m. je oživela delavska organizacija. Pristopilo je 31 novih članov.

Železničar.

Sporočila se vsem članom Prometne zveze jugoslov. nških železničarjev, ki so bili prej vključeni na Dunaju, da je zdaj njihova centrala v Ljubljani, Ljudski dom, v prostorih Jugoslov. Strokovne Zveze, I. nadstropje. Blagovolijo naj se obračati na označeni naslov.

Železničarji, člani Prometne zveze, ki so sprejeti v Jugoslovansko Strokovno Zvezo, obdržite iste pravice, kot so jim imeli prej. Vežejo jih ista pravila kot prej. Prometna zveza železničarjev ima sestanek vsako prvo nedeljo v mescu v prostorih Jugoslov. Strokovne Zveze, Ljubljana, Ljudski dom. Člane prosimo, da se udeležijo teih sestankov občnočestvitno, ker se vrše ob tej priliki stanovski razgovori in se pobirajo članarina.

Železniški uslužbeni zahtevajo od vlade ureditev draginskih dokladov, ureditev temeljne plače, določitev dela, delovne dobe, odmera dopusta, stonjevanja v službi, ureditev oblačila, zavarovanja, odkodnina za čezurno delo. Stenovanja. V soboto, 14. t. m., so železničarji nastopili za ureditev stenovanja. Mnogo železničarjev z raznimi imi je zdaj v Ljubljani, ki jih prej ni bilo.

Delavsko pravo.

OKROŽNICA IZ LETA 1891.

Socialisti.

Da odstranijo premoženjski prepad, vzbujajo socialisti pri revežih nevoščljivost. Ko jih hujskajo zoper bogatino, trdijo: zasebno last moramo odpraviti. Namesto te moramo napraviti, da bo vsem vse premoženje posameznikov skupno. Upravljajo pa naj to premoženje občinski ali državni predstojniki.

Menijo, da bo mogoče na ta način odstraniti vse sedanje zlo, če prenesejo namreč imetje od posameznika na skupno in razdelijo imetje in ugodnosti enakomerno na vse državljane. Ampak to njihovo umovanje je tako neprimerno za rešitev pravde, da z njim zadenejo neprijetno delavski sloj sam; poleg tega je ta isto zelo krivično, ker dela silo postavim lastnikom, prekopicuje državne dolžnosti in meša države popolnoma.

Predvsem je lahko uvidno, da se vsak loti utrudnega dela pri kaki obrti zato, da bi kaj imel od tega; to ga nagiblje in to je delavcev najbližji cilj, da bi si kaj zaslužil in da bi to zasluženo imetje kot svojo lastnino sam posedal kot pravni zasebni lastnik. Če namreč on posodi svoje

moči, če on posodi svojo delavno zmoglost drugemu, stori to zavoljo tega, da dobi potrebno imetje za živež in preživljanje. Zaraditega, če je delal, si je pridobil s tem resnično in polno pravo do plače, ne samo, da jo izterja, ampak tudi, da plačo porabi kakor hoče. Torej, če je šteditel, si nekaj prihranil, zamenil sad svoje varčnosti, da bi ga občeval varneje, za zemljišče, potem zares to zemljišče ni nič drugega, kakor ravno plača, oblečena v drugo obliko; in zavoljo tega ostane za bodoče kupljeno delavčovo zemljišče ravnotako v njegovi oblasti, kakor plača, ki mu jo je dalo delo. A očito s tem, kar je lahko razumeti, obstoji last premoženja in nepremičnega premoženja. V tem torej, da odstranijo socialisti zasebno last, preneša na skupno, napravljajo za vse najete delavce položaj slabši; to pa s tem, da jih oropajo svobode, da bi mogli zamenjati svojo plačo in da jih oropajo upanja in možnosti, da bi mogli pomnožiti imetek in si pridobiti koristnih reči.

DELAVEC SAMEC IN DRUŽINSKI OČE.

Delavec ima enak zaslužek, najsi bo že samec, ali oče številnih otrok. To je popolnoma samoobsebi umljivo, če se pomisli, da se plača delo, ne delavec, in delavec-oče ne zmore več kot samski delavec. Vendar je pa, če se vpoštevata načela: »Delavec naj zasluži toliko, da sam s svojo družino pošteno izhaja in si še za starost nekaj prištedi« — vlada med plačo, ki jo ima prvi in drugi, velika razlika. Če zasluži samski delavec 8 kron na dan, se s tem zaslužkom skromno preživi. Kako pa naj preživi z enakim zaslužkom oče svojo obilno družino. Če šteje njegova družina osem otrok, pride na očeta in dan le 1 K — medtem ko pride na samca celih 8 K. — Da torej obstanek prvega in drugega ni enako zagotovljen, je vsakomur jasno. Nastane pa vprašanje, kako temu odpomoči. Komunistem ima za to socialno neenakost odpomoči v skupnih vzgojalnicah. Mati naj bi takoj po rojstvu oddala otroka v skupen državni zavod za otroke, kjer naj bi se vsi otroci na državne stroške vzgajali. S takim komunizmom bi bil pa zadovoljen malokateri oče in mati, vsaj pa ne taki, ki se zavedajo svojih krščanskih dolžnosti do otrok. Vez ljubezni staršev do otrok in obratno bi bila s tako napravo pretrgana in uničena, otroci bi bili kot čeda ovce v skupnem blevu. Vzgljil bi se nov rod brez redbinske ljubezni, in starši bi bili oropani večkrat edine sreče, ki jo najdejo pri svojih otrocih. Razdrte bi bile družine, ki so temelj urejene človeške družbe. Komunistem torej pri reševanju tega vprašanja ne more biti morodajen.

Pač pa bi se dalo rešiti to vprašanje potom državnega zenačenja dohodkov v obliki davka na samce. Vsi samci moškega in ženskega spola bi morali od svojih dohodkov plačevati gotov odstotek v blagajno, z katere bi dobivali družinski prispevek po številu otrok, delavci-očete, ozir. matere. Seveda bi morale biti plačilne razmere take, da bi samski delavec in delavka tak davek popolnoma lahko brez škode za svoj obstanek plačeval, kar pa pri današnjih nizkih plačah ne bi bilo mogoče. Na ta način bi zaslužil družinski oče recimo na dan 8 K, od države bi pa dobil za vsakega otroka prispevek 2 K na dan. Tek prispevek bi se na ne smel smatrati kot kakšna podpora ali milost, ampak kot upravičeni zahtevki očeta do družbe, da prispeva k vzdrževanju svojega družinskega člena — bodočega državljana. Seveda, z nobeno teorijo se ne more vseh zadovoljiti, in tudi zoper ta način ureditve bodo nastopili samci, češ, da bi morali delati za druge. Pomisliti pa je treba, da je vsak član človeške družbe dolžan prispevati k zenačenju družabnih razmer. Zenačenje tam, kjer hočejo nekateri vzeti, drugi pa nočejo dati, pa mfrnim potom ni izvedljivo.

Mi smo torej za komunizem krščanske pravičnosti in svobode, ne pa za komunizem, ki bi človeka oropal svobode, zaslužil celo človeško družbo in to postavil v suženjsko odvisnost vladajočih razmer, v kateri bi bil vsak svoboden pokret nemogoč. Cela človeška družba bi v taki komunistični državi postala velika kasarna in četa sužnjev.

Kako se morajo za tak način socializacije ogrevati ravno oni, ki so nasprotniki krščanskega komunizma. To je cerkvenih redov, kakor tudi militarizma, ki je tudi komunizmu podobna naprava, nam je neumljivo. Popolna individualna svoboda je prva dobrina vsakega posameznika, zato mora vsakdo, ki razume, kaj hoče komunizem, istega zameitati.

Kaj hočemo?

Svobodno državo! Svobodno dejstvo-vanje političnega in verskega prepričanja! — Tako so pisali socialisti 11. t. m. v »Arbeiterwille«. Kako pa je v resnici? — Tako, da nima delavec krščanske pravice v tovarni, kjer imajo socialisti slučajno večino,

Kako umevajo svobodno socialistično državo in svobodno politično in religiozno prepričanje, so pokazali na Jesenicah in v Bistrici v Rožu poleg Lipnice in drugih krajev.

Mednarodna delavska postavodaja. — Komisiji za tozadevni načrt je predsedoval v Parizu 11. t. m. jud Samuel Gompers. — Lahko bi kdo izmed krščanske inteligence vzel to vprašanje v roke in delavsko ljudstvo bi slavilo ustanovitelja krščinstva, medtemko zdaj vse skup preklinja.

Deželna vlada za Slovenijo (poverjenstvo za socialno skrbstvo) je na spomenico večkega delavstva odgovorila Jugoslovanski strokovni zvezi sledeče: Dne 29. febr. 1918 ste nam predložili spomenico večkega delavstva. Zadevo smo takrat odstopili pristojnemu poverjenstvu v nadi, da bo to potrebno ukrenilo. Ker se to ni zgodilo, in ker smo dobili med tem vlogo večke papirnice, je obrtno nadzornstvo proučilo zadevo na licu mesta, ker preti v tovarni izbruhniti štrajk. Obrtno nadzornstvo je sporazumno z delavstvom predložilo ravnateljstvu tvrdke minimalne zahteve kot so razvidne iz priloženega pisma, odposlanega tvrdki na Dunaju.

V zadevi večkega delavstva je dostavila deželna vlada za Slovenijo (poverjenstvo za socialno skrbstvo) Jugoslovanski strokovni zvezi prepis vloge, ki to je bila vlada naslovila na industrijsko akcijsko papirno in tiskovno družbo Leykam-Josefthal na Dunaju. Vloga ima to besedilo:

Na vlogo od 3. t. m. v zadevi delavskih pritožb papirnice v Vevčah Vam sledeče sporočamo: Po zaslišanju tega delavstva in v navzočnosti Vašega obratnega vodstva se je na licu mesta udeležilo, da je nezadovoljnost delavstva upravičena in da je v interesu podjetja samega, da v najkrajšem času izenači vse nastale diference. Zaslužek delavstva je tako minimalen, da je zadostna prehrana s temi sredstvi nemogoča. Radi tega ne trpi samo fizična moč, ampak tudi delovni uspeh delavstva. Ugotovilo se je, da je povprečni zaslužek delavstva na temelju osemurnega dnevnega dela sedem kron, kar je pri današnji dragini v tem kraju dosti premalo, da bi delavec mogel ohraniti pri potrebni moči sebe in svojo družino. Pri vprašanju zaslužka se ne smejo upoštevati eventualni višji tedenski zaslužki posameznih delavcev, kateri delajo v sili čez odmerjeni normalni čas v akordu in tako v 12 do 16 urah dosežejo zaslužek 10 do 14 kron. Ta višji zaslužek je škodljiv delavstvu in podjetju, kajti to izmaga delavno sposobnost posameznika in je le dokaz, da mora delavec porabiti vso možno energijo, da pride do takega zaslužka, ki mu omogoči borno življenje. Z delavstvom se je dosegel končno sledeči sporazum, da ne stopi v stavko. 1. Temeljna dnevna mezda se poviša za 20 odstotkov današnje mezde. 2. Akordni postavki se poviša za 20 odstotkov današnjega postavka akordnega dela. — Podjetju se torej priporoča, da takoj ugoditi tem neobhodnim potrebam in upravičnim zahtevam delavstva in da se poverjenstvo za socialno skrbstvo obvesti o izpolnitvi teh delavskih zahtev.

Poletni čas. Vojna, ki je postavila vse na glavo, je zmešala tudi ob poletnem času kazalec na uri ter uvedla takozvani poletni čas, to je za eno uro bolj zgoden kot normalno. Ta uvedba propadle nemške vlade, nad katero se je hudoval že marsikateri delavec, se namerava baje uvesti tudi v naši Jugoslaviji. Kršč. soc. delavstvo je pa najodločnejše zoper to vojno novotarijo, ki ima edini namen, delavca prikrajsati pri spanju. Po tem poletnem času se mora namreč ravnati edino-le delavec, ki mora biti ob določeni uri na delu, medtem ko meščan in obrtnik s svojim časom poljubno razpolagata. Da bi šel kdo na ta račun zvečer eno uro prej spat, ni misliti, pač pa mora zjutraj eno uro prej vstati, kar je posebno delavcem, ki stanujejo izven mesta v sosednjih občinah in morajo vsled oddaljenosti že itak pred dnevom vstajati, v veliko breme. Naš klic se torej glasi: Ne premikajte ure! Ne posnemajte bivše Nemčije in Avstrije, ki sta hoteli celo čas postaviti v službo militarizma. Če se pokaže v tem ali onem obratu potreba, da se z delom eno uro prej prične, naj se to stori brez premikanja kazalcev na uri in slepljenja samega sebe, da je tedaj, če se kazalec pomakne nazaj, v resnici ena ura manj. Na ta način bi Nemčija lahko premaknila svetovno uro za leto nazaj ter potem trdila, da je vojna trajala le dve leti in se piše tedaj leta 1918. — Naj se torej že itak težko življenje delavcu ne otežuje še bolj!

Šmartno pri Kranju. Vseh so se spomnili, samo nas, ki se pečemo s peko, se ne spomni nihče. V vojnem času smo imeli dovolj škode. V mestu so imeli zaslužek, mi pa nobenega. Terjajo od nas davek, škode ne povrne nihče.

Iz Polakove tovarne za usnje v Ljubljani. V naši tovarni je zaposlenih precejšnje število delavcev in delavk, ki so pa vsi socialdemokratji. Zakaj? Zato ker ne sme biti nobeden drugje v organizaciji kot

pri rdečih sodrugih. Ti so namreč mnenja, da imajo vsa oblast v rokah in da kar oni ukreduje, se mora zgoditi. Res so dosegli s svojo brutalnostjo, da je skoraj vse delavstvo pri njihovi organizaciji, seveda samo na papirju, v resnici pa je večina našega mišljenja. Samo tistega manjka, ki bi imel pogum, se odločno postaviti jim po robu in ustanoviti skupino J. S. Z. Seveda, sedaj pa ti rdeči bratci mislijo, da bodo vsakega, ki ne bo bil rdeč, enostavno na cesto vrgli, kar tudi obetajo. Tu se jasno vidi kako ti petelin razumejo svobodo. Bilo je pri nas že precej hrupa, ker nekateri delavci niso hoteli plačati prispevkov. Dosegli seveda niso nič, ker se jim je pokazalo, da niso oni gospodarji tovarne. Govorili, kolikor vas je našega mišljenja, da dajte se terorizirati tem pijavkam, ustanovimo si svojo skupino J. S. Z. in pokažimo jim, da se jih ne bojimo in da tudi njih psovke ne bodo nič dosegle. Vi glavni rdečkarji pa bodite bolj pametni, ako ne, vas bomo v prihodnje dejali imenoma v »čajtenge«; za tiste pa, ki ne znajo brati, jih bomo pa »namalali«. Na svidenje prihodnjič. — Eden iz tovarne.

Za bodočnost! Osemurni delavnik je prinesel delavcu precej prostih ur za odih, izogazbo in zabavo. Od delavca je zdaj odvisno, kako ta prosti čas uporabi sebi v prid. V pretekli dobi resnično ni imel časa zanimati se za razvoj in napredek zunanjega sveta. Mnogokrat utrujen in izčrpan, zdaj v vojski še izstradan, ni imel ne veselja, ne čutil potrebe do tega. Sebi v škodo mu je bila neznana vsa delavska zakonodaja, neznan zakon o zavarovanju proti nezgodam, neznane vse naredbe glede bolniških blagajin, da ne omenim drugih večalimanj važnih postav. Zdaj v naši novi državi se bodo razne postavbe temeljito reformirale. Vse bodo nosile znak demokratizma, to se pravi, sestavljene bodo tako, da izvrševanje istih ne bo pripuščeno starim birokratom in kapitalistom-podjetnikom, temveč bodo roko v roki sodelovali vsi zainteresirani, delodajalci in delojemalci, producenti in konsumenti. Zakone same bodo snovali zastopniki ljudstva, voljeni na najširši podlagi. Kontrolo nad izpolnjevanjem vseh postav, zadevajajočih razmerje delavca in podjetnika in tihočih se delavskih zavarovanj bodo izvrševali tudi delavci. V kratkem bo objavljen osnutek o starostnem zavarovanju, in delavec ne sme zamuditi prilike, da pojasni navzgor svoje stališče, v koliko je zadovoljen z področnostmi tega starostnega zavarovanja, v koliko pa želi predruženja in zboljšanja. Edino delavec pozna sam sebe, on lahko sodi, s katerim letom naj zadobi pravico do pokojninske rente, koliko naj prispeva k temu zavarovanju in o drugih zelo važnih točkah bodoče postav. Zato se bodo morali delavci čisto shajati in vse zakone in osnutke preresetati in premotriti. Vsi inteligentni prijatelji njihovi jim bodo te zakone morali pojasnjevati, ker mnogokrat delavec postavbe ne more razumeti, če jih še tolikrat bere. Zato je bil zelo pаметen sklep zadnje seje J. S. Z., da morajo skupine poročati osrednji pisarni, kdaj imajo večje sestanke in seje, da v slučaju potrebe in razpoložljivosti ta pošlje svojega zastopnika tja. Najboljše bi bilo, da vsaka skupina določi en večer (tudi v nedeljo dopoldne ali popoldne) vsak mesec ali na štirinajst dni in to sporoči centrali. Marsikje imajo skupine že itak upeljane zimske večere, kjer jih še ni, naj bi jih upeljale.

Dosedaj je delavec čutil kot nadlego, če je moral iti na sestanek ali sejo. Zdaj, ko tudi on razpolaga z več prostim časom, mu bo to lažje in ne v nadlego. Prvo je, da ne postane enak drugim stanovom zgolj v višini mezd in delavnega časa, temveč da tudi v izobrazbi dohiti druge in s tem šele zadobi tisti penos, delavsko samozavest, katere nima, dokler se čuti zastalega v razumevanju delavske zakonodaje in drugih za delavca važnih bodisi političnih ali strokovnih zadev.

Osemurni delavni čas v Majdičevem mlinu v Kranju se prične. Samo tega ni, da bi bila zvezana žepna delavčeva ura s solnčno uro, tako da bi vsi naenkrat začeli in nehali z delom. — Dosti smo že govorili in zahtevali od našega predelavca, oziroma nadmlinarja, da naj stvar uredi tako, da dobimo znamenje k delu in od dela. Sami ne utesnimo paziti, ker smo zatočeni v delo. Tudi nas brž eden ali drugi nahrli bolj ko je treba, če nismo. — Tudi mislim, da bi ne bilo nečastno, ko bi gospod Majdič ustregel tem delavskim željam, za katere ga tem potom prosimo. Našega predelavca opozarjamo, da si naj kupi dobro piščalko, s katero bi opozoril vse delavce naenkrat, da hoče nekaj od nas. Še boljše bo pa, ako si preskrbi 3 m dolgo in 20 cm široko traverzo, obešeno na žico in udari s težkim kladivom po nji. Tako bomo vsi naenkrat opozorjeni. Tako bo vsem ustrezno. Delavski pozdrav!

Davki na samce. Že v stari Avstriji so se pred kakimi šestimi leti ponavljali glasovi, da bi se vpeljal davek na samce oziroma samice, zoper katerega je bilo precej ugovorov, pa se je na njegov račun napravila tudi marsikatera šala. Vendar bi ta vrsta davka ne bila ne-

opravičena. Temelj delavske in demokratične zahteve naše dobe je, kakor tako lepo izraža znana okrožnica Leona XIII.: Vsak delavec naj zasluži toliko, da lahko pošteno preživi sebe in družino in poleg tega si kaj prihrani za starost. Ko bi imel vsak delavec gotovo število otrok, bi se dal ta zaslužek lahko določiti. Ker so pa nekatere delavske družine posebno oblagodajene z otroci, se pa stalno merilo ne da ugotoviti. Potrebe delavca, čigar družina šteje deset oseb, je zdatno večja ko onega treh ali štirih oseb. Noben gospodar pa ne bo hotel delavcu plačati višji radi vsakega števila otrok. Takega delavca bi se tudi logično branil vsak gospodar, če bi mu moral radi številne družine plačevati višjo mezd. Zato bi odgovarjalo načelom pravičnosti, če bi oni, ki nimajo skrbeti za družino, pa zaslužijo ravno toliko, kakor oče številne družine, plačevali poseben davek ter na ta način prispevali k vzdrževanju številnih družin. Le na ta način bi se dalo zamašiti to vrzel gospodarske neenakosti. S tem bi se pa neporočnim tudi ne godila nikakr krivica, ker bi bili zasigurni sami enake podpore, kadar pridejo prej ali slej v enak družinski položaj. Na ta način naj bi se določilo, da dobita oče ali mati za vsakega otroka letni prispevek 200 K, ali pa bi se določilo, da dobi ta prispevek le za otroke, katerih število presega dva ali tri. Vprašamo se, kako pride oče poštenjak, ki podari družbi in državi pet ali celo deset otrok, v položaj, da se mora znojiti od jutra do večera, pa še ne more dostojno preskrbeti svoje številne družine. On vzgaja otroke družbi, državi, zato je družba in država dolžna prispevati k njih vzgoji. Država, ki socialnih dolžnosti ne bi razumela v tem smislu, bi v današnji dobi ne imela pravice do obstanka. Oče z obilno družino je po navadi mož poštenjak, in poštenjake mora država predvsem ščititi in vzgajati, potem bo mnogo manj socialistov in boljševikov. Da se tak zakon udeležuje, naj skrbi naša narodna vlada.

Razno.

Novih naročnikov »Naši Moči« pridobivajte! Razširjajte »Našo Moč«! Mnogo tehničnih misli in gradiva je notri.

Odškodnina za baje izgubljeno civilno obleko.

Dan na dan prihajajo k vojaški intendantci odpuščeni vojaki ter zahtevajo odškodnino za baje izgubljeno obleko, ki so jo svoječasnno shranili pri pristojnih krdelih, ne morejo pa dokazati upravičenosti svojih prošenj. Zato se razglasa:

Vsakemu možu se mora ob odpustu iz vojaške službe (pri oddaji vojaške obleke) izročiti civilna obleka, ki jo je dotičnik svoječasnno shranil pri pristojnem krdelu. Če se je civilna obleka izgubila ali ni dosežna iz drugega vzroka, se mora možu porabna vojaška obleka izročiti kot nadomestek. Ako je bil torej mož po svoji vojaški oblasti odpuščen s porabno vojaško obleko ali se je s tako vrnil z bojišča, nima več pravice do odškodnine, ker že ista obleka velja za nadomestek. Ako je mož svojo civilno obleko shranil pri krdelu v območju Slovenije, naj se osebno, pisмено ali po zaupniku obrne na dotično krdelo ter tam prevzame svojo obleko. Če obleke ni več tam, lahko s primernim potrdilom pri oblasti, ki ga je odpustila, zahteva odškodnino. Ako pa je krdelo, pri katerem se je obleka shranila, izven območja Slovenije (v Nemški Avstriji itd.), mora prosilec prošnji za odškodnino priložiti izjavo, da je prosilec civilno obleko svoječasnno shranil pri vojaški upravi ter je ni več dobil vrnjene; tako izjavo morata potrditi pristojna občina in orožništvo. Razen potrdila oziroma izjave, da se je obleka izgubila, je treba prošnji priložiti potrdilo, da se je vojaška obleka resnično vrnila vojaški upravi; ta potrdila izdaja dotično poveljstvo, ki je vojaško obleko prevzelo. Tako opremljene prošnje naj se po občinskih uradih pošiljajo vojaški intendantci v Ljubljani. Upravičene prošnje se bodo vpoštevale, in deželna vlada oziroma vojaška uprava bo odškodnino poravnala v denarju do največ 80 K ali pa s civilno obleko v naturi.

Intendanca II. vojnega okrožja v Ljubljani.

Najemninska naredba.

Po tej naredbi imajo državni uslužbenci pod I a) 100 K, pod b) pa 80 K prispevkov k najemnini za februar in marec. Kdor hoče znesek dobiti, se mora prijaviti pristojnemu likvidacijskemu organu, ki mora biti potrjen po uradnem predstojniku. Višji uradniki ga ne dobe. Ta prispevek velja le za tiste, ki so se vrnili iz inozemstva, na primer z Dunaja v domovino v Jugoslavijo. Vsak naj se takoj zgasi. Prispevek za dvojno gospodinjstvo se pa izplačuje do konca marca 1919. Če pa ima kdo višje dijete, kot pa znaša prispevek k najemnini in dvojnemu gospodinjstvu, mu ostanejo še nadalje dijete, a brez prispevkov. Nema n naredbe je, odpomoči vračajočim se uradnikom in uslužbencem, ker so imeli s preselitvijo in prehrano velike težave, deloma med potom in doma in da si v domovini uredijo zopet svoja stanovanja in gospodinjstva. To je gotovo umestno, ker prizadati gotovih stroškov niso sami krivi, ampak izredne razmere. Stvar vsakega posameznika v njegovo dobro je, da opravi prijavo (ime, značaj, kraj službe in gospodarja, dan izstopa, kraj sedanjega bivališča, kraj službe, število rodbinskih članov, dan vstopa ali začetak izviševanja sedanjih službe), jo da potrditi uradnemu predstojniku in vložiti pri

likvidajočem oddelku. Vse to velja le za državne in državnočasniške uslužbence.

Določila o usposobljenosti preizkušnje za šoferje.

1. Kolkovane prošnje za dopustitev k preizkušnji, opremljene z pravnostnim izpričevalom, je doposlati avtomobilnemu referentu deželne vlade za Slovenijo ter jim priložiti 10 K preizkušnine.

K preizkušnji se sme zglediti vsak, ki je star vsaj 18 let in ni bil zaradi tatvine, sleparstva ali sploh kakakega zločina kaznovan.

2. Izpraševalna komisija je sestavljena iz predsednika in dveh članov. Predsednik je avtomobilni referent deželne vlade za Slovenijo. Enega člana in njegovega namestnika imenuje poveljstvo dravske divizijske oblasti na predlog poveljnika avtomobilne čete dravske divizijske oblasti, enega člana in namestnika pa osrednje društvo komisarjev in sorodnih strok v Ljubljani izmed preizkušenih šoferjev.

3. Preizkušnja je teoretična in praktična. Komisija se mora tudi prepričati, ali pozna preizkušane predpise cestnopoličjskega in voznega reda. O uspehu preizkušnje odločuje večina glasov.

Za preizkušnjo s tovornim avtomobilom dobavi vozilo avtomobilna četa. Za eventualno poškodbo med preizkušnjo jamči preizkušene. Za preizkušnjo v vožnji z osebnim avtomobilom mora prosilec vozilo dostaviti sam.

4. O uspehi preizkušnji se izda izprašancu legitimacija s fotografijo, ki jo podpiseta predsednik oziroma njegov namestnik in en član komisije. Izpričevalo opravičuje za vožnjo z vsemi vrstami vojaških in civilnih avtomobilov. Stroške za legitimacijo plača preizkušane.

5. Od preizkušnine gredo predsedniku 4 K, obema članoma pa po 3 K za zamudo časa.

Predsednik mora voditi seznamek vseh, ki so se dali preizkušati, istotako seznam izdanih legitimacij.

6. Za preizkušnjo vozačev motornih koles brez (prikladne) ozice in z njo veljajo ista določila. Motorno kolo mora prosilec dobaviti sam.

(Uradni list deželne vlade za Slovenijo, letnik I., št. XLVIII.)

Državna posredovalnica za delo. V preteklem tednu (od 9. do 15. febr. 1919) je iskalo delo 209 moških in 50 ženskih delavskih moči. Delodajalci so iskali 639 moških in 55 ženskih delavskih moči. Posredovanj se je izvršilo 102. — Od 1. januarja do 15. februarja 1919 je iskalo delo 1900 delavskih moči, delodajalci so pa iskali 1346 delavcev. Posredovanj se je izvršilo v tem času 239. — Delo iščejo pisarniške moči (348), trgovski uslužbenci (178), tovarniški delavci, služkinje, kovinarji, slugi, pekli, mlinarji, mesarji, mizarji, kolariji, zidarji, tesarji, nakararice itd. — V delo pa sprejme posredovalnica gozdne delavce (453), služkinje, rudarje, cestne delavce, šivilje, kolporterje, delavce z atovarno za čevlje, tesarje in razne druge obrtnike.

Urednik: Anton Komlanec. — Izdajatelj: Mihael Moškerc. — Tiska Jugoslovanska tiskarna v Ljubljani.

Razpis služb.

Vodstvo Začasne delavske zavarovalnice zoper nezgode in začasnega občega pokojninskega zavoda za nameščence v Ljubljani razpisuje deset mest

za pomožne uradnike oz. uradnice.

Prejemki in napredovanje po dosedanjih statutih, kar pa ni slabše, kakor pri državnih pomožnih uradnikih. Predpogoji dovršena meščanska ali trgovska šola, nižje srednje šole, oziroma temu enakomerna službena praksa. Razen tega se želi znanje slovenske stenografije in strojepisja. Pri sicer enakih prosiilih imajo vojni invalidi prednost.

Nekolkovane prošnje, opremljene z domovinskim listom, s šolskimi spričevali, z dokazili dosedanjega službovanja, uradnim potrdilom o invalidnosti, z zdravniškim in s spričevalom o pravosti, je vložiti najkasneje do 20. t. m. pri vodstvu gornjih zavodov v Ljubljani, Turjaški trg št. 4.

Poziv jugoslovanskim uradnikom v tujini.

Začasen občni pokojninski zavod za nameščence v Ljubljani pozivlja vse uradnike oziroma uradnice v tujini, ki so bili do sedaj nameščeni pri »Občnem pokojninskem zavodu za nameščence na Dunaju«, oziroma pri kakem deželnem uradu tega zavoda, da se javijo pisмено ali osebno najkasneje do 25. februarja t. l. pri Začasnem občnem pokojninskem zavodu za nameščence v Ljubljani, Turjaški trg št. 4, ako želijo biti sprejeti v službo tega zavoda. Službeni pogoji so isti, katere so imeli pri dosedanjih zavodu. Vodstvo zavoda opozarja na to, da se na poznejše prijave ne bo več moglo ozirati.

Poziv jugoslovanskim uradnikom v tujini.

Začasna delavska zavarovalnica zoper nezgode v Ljubljani pozivlja vse uradnike oziroma uradnice v tujini, ki so bili do sedaj nameščeni pri delavskih zavarovalnicah zoper nezgode v prejšnji Avstriji, da se javijo pisмено ali osebno najkasneje do 25. februarja t. l. pri Začasnem delavski zavarovalnici zoper nezgode v Ljubljani, Turjaški trg št. 4, ako želijo biti sprejeti v službo tega zavoda. Službeni pogoji so isti, katere so imeli pri dosedanjih zavodih. Vodstvo zavoda opozarja na to, da se na poznejše prijave ne bo več moglo ozirati.

Delavci in delavke,

prijubljene med svojimi sodelavci, dobe lahek posilanski zaslužek. Pojasnila dobe na ustmene in pismentne ponudbe v upravi »Slovenca«

Največja slovenska hranilnica!

Mestna hranilnica ljubljarska

Ljubljana, Prešernova ulica št. 3

je imela koncem 1. 1918. vlog . K 80.000.000 — rezervnega zaklada 2.500.000 —

Sprejema vloge vsak delavnik in jih obrestuje najvišje po 3 %

Za varčevanje ima vpeljane lične domače hranilnice. — Hranilnica je pupilarno varna. — Dovoljuje posojila na zemljišča in poslopja proti nizkemu obrestovanju in obligatornemu odplačevanju dolga. — V podpiranje trgovcev in obrtnikov ima ustanovljeno

Kreditno društvo.

Gospodarska zveza

centrala za skupni nakup in prodajo v Ljubljani, reg. zadr. z o. z.

Stalna zaloga poljedelj. strojev:

motorjev, mlatilnic, viteljev, sismo. in repersarjev, brzoparilnikov, plugov, bran, čistilnikov i. t. d.

Prodaja:

umetnih gnojil, kolonijalnega in špecijalnega blaga ter poljskih pridelkov.

Zaloga:

pristnega domačega in ogrskega vina, žganja i. t. d.

Lastna izdelovalnica in prekajevalnica klobas. — Lastna zeljarna.

Ljudska posojilnica

reg. strovana zadruga z neomejeno zavezo

o Ljubljani,

v lastnem domu Miklošičeva c. 9, za franciškansko cerkev

sprejema hranilne vloge vsak delavnik dopoldne od 8. do 1. ure in jih obrestuje po brez odbitka rentnega davka, katerega plačuje zavod sam za svoje vložišče, tako da dobe leti od vsake 100 kron čisto 3 krome 25 vmarjev na leto.

„Ljudska posojilnica“ sprejema vloge tudi po pošti in daje za njih vplačilo na razpolago poštne položnice. Sprejema tudi vloge na tekoči račun ter daje svojim združnikom posojila proti vknjižbi z amortizacijo ali brez nje na osebni kredit proti poročstvu ali zastavi vrednostnih papirjev. Menjice se eskomptujejo najbolje.

Vloge v „Ljudski posojilnici“ so popolnoma varno založene, ker posojilnica daje denar na varna posestva na deželi in v mestih. —

Rezervni zakladi znašajo nad en milijon kron. — Stanje hranilnih vlog je bilo koncem leta 1918 nad 40 milijonov kron.

„Ljudska posojilnica“ stoji pod neposrednim državnim nadzorstvom.